

**A Felvételi Információs Szolgálat
országos felmérése a 2003-ban és 2004-ben
biztosan felvételiző középiskolás diákok
körében**

**Felvételi Információs Szolgálat©
2002.**

**A Felvételi Információs Szolgálat
országos felmérése a 2003-ban és 2004-ben
biztosan felvételiző középiskolás diákok
körében**

Mintafelvétel időpontja: 2002. május

Publikáció időpontja: 2002. november

Kutatásban részt vett középiskolák: 373

Kutatásban részt vett diákok: 12.544 fő

Feldolgozta és a kutatási anyagot írta: Marketing Centrum

Felvételi Információs Szolgálat©

Tartalom

Bevezető a gogoli tükörhöz

A FISZ Szerkesztőség és Hírügynökség szerepe a tájékoztatásban

Összefoglaló.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A felmérésről.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Tájékozottság a felvételi változásokról.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Felvételi tervek.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A felvétellel kapcsolatos szolgáltatások ismertsége	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A tájékozódás forrásai	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Felvételi rendezvények.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Nyelvtudás	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A legjobb középiskolák	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Bevezető a gogoli tükörhöz

A 2002. májusában készült országos középiskolai kutatást tartja a kezében, amely a 2003-ban és 2004-ben biztosan felvételiző diákok felvételi kompetenciáját, és továbbtanulási orientációját vizsgálja. Minden kutatás gogoli tükör. Célunk mégsem a hibák és hiányosságok, hanem a lehetőségek vizsgálata volt. A pontos kép ismeretében mindannyian hatékonyabban tudjuk erénnyé formálni a diákok hiányosságait, és megismerni, hogy merre tart napjaink két végzős középiskolai évfolyama.

Az a két évfolyam, amely már a 2003-as egységes felvételi rendszerben állhat helyt, de még a 2005-ös kétszintű érettségi reformja előtt. Előrejelzések szerint mintegy 128-132 ezer fő tesz majd felvételi vizsgát ebből a két középiskolás évfolyamból (a végzősök 78 százaléka). A kutatásban csaknem 13 ezer diák vett részt, a minta nagysága tehát alapot adhat a reális következtetésekre. Bízunk abban, hogy hasznos olvasmánynak találja.

Köszönettel tartozunk az összes kutatásban részt vett középiskolának, közreműködő igazgatónak, és osztályfőnöknek, és természetesen a Marketing Centrumnak az adatívek feldolgozásáért.

Reméljük, hogy az Egyenes út az egyetemre hírújság, a hírportál (www.fisz.hu), a középiskolai eseményértesítők, a Központi Felvételi Nyílt Napok, az Országos Próba felvételik, a középiskolai felvételi prezentációk hozzásegítik Önöket a hatékonyabb munkavégzéshez.

Tisztelettel várjuk észrevételeiket, tanácsaikat, és kéréseiket, hogyan tudunk hozzájárulni e fórumokon kívül értékes munkájához.

Végezetül legyen szabad megjegyeznünk, hogy soha ilyen magas részvétellel nem készült kutatás a magyarországi középiskolások körében. Reményünk szerint a következő, 2003. márciusában sorra kerülő országos kutatáson (Hogyan él múltunk a jelenben, avagy kiket és miért tart nagyra a múltból a 16-18 éves korosztály) már ennél is több középiskolát köszönhetünk a kutatás résztvevőjeként.

Tisztelettel kívánunk eredményes 2003-as évet:

A Felvételi Információs Szolgálat nevében,
dr. Csikesz Tamás
Elnök
maphis@fisz.hu
06 309 921 081

A FISZ Szerkesztőség és Hírügynökség szerepe a tájékoztatásban

A Felvételi Információs Szolgálat 2001 márciusától kezdődően indította el saját hírügynökségét FISZ Szerkesztőség és Hírügynökség néven. Valljuk, hogy a felvételizni szándékozók körében az esélyegyenlőség megteremtéséhez nagymértékben hozzájárulnak a térítésmentes tájékoztatói lehetőségek. A Hírügynökség legfontosabb feladatának azt tartja, hogy a diákok és a szülők felé történő információáramlásnak teret biztosítson, és megteremtse a középiskolai pedagógusok állandó fórumát. A Hírügynökség jelenleg országosan 350 média-orgánummal áll hírszolgáltatói kapcsolatban, ami lehetővé teszi az országos jelentőségű hírek áramlását. Első kézből adunk tájékoztatást érettségivel, felvétellel, nyelvvizsgálással és egyéb oktatási témájú kérdésekkel kapcsolatban. Tőlünk származnak a térítésmentes központi felvételi rendezvényekről, az Országos Nyelvvizsga Nyílt Napról szóló híradások, illetve közreműködünk az Egyenes út az egyetemre című felvételi hírújság tartalmának kialakításában is. Tevékenységünk biztosítja a www.fisz.hu folyamatos tartalmi frissülését - ami az oktatás iránt érdeklődők, illetve ebben a témában érintettek közösségi színtere kíván lenni. Az eltelt évek tapasztalatai, és a középiskolák felől érkező megkeresések mind azt mutatják, hogy a közoktatási intézményeknek nem áll rendelkezésükre olyan állandó fórum, ahol közzé tehetnék szolgáltatásaikról, rendezvényeikről szóló információikat, állásfoglalásukat, és lehetőségük lenne a folyamatos tapasztalatcserére.

A FISZ Szerkesztőség és Hírügynökség a Felvételi Információs Szolgálattal együttműködésben kötelességének érzi a hiány pótlását. Biztosan tudjuk, hogy a középiskolai pedagógusoktól kaphatják a leghasznosabb, leggyakorlatiasabb tanácsokat a felvételire készülő diákok. Ebben szeretnénk Önöknek segítséget nyújtani. Ennek tudatában köszönettel várja a FISZ Szerkesztőség és Hírügynökség a rövid informatív híreken kívül a gyakorló pedagógusok, iskolavezetők szakmai tanácsait, és segítő információit is a felvételi felkészülést illetően.

Őszintén remélem, hogy a hatékony munkavégzésben, és a diákok felvételi sikereiben egyaránt segítséget nyújthatunk többek között ezzel a kiadvánnyal is, mely sok-sok figyelemfelkeltő információt nyújthat minden pedagógus és a téma iránt érdeklődő számára.

Baráti üdvözzel:

Oroszlán Éva
FISZ Szerkesztőség és Hírügynökség
Vezető
eva.oroszlan@fisz.hu
06 20 520 2828

Osszefoglaló

2002 májusában a FISZ reprezentatív felmérést készített a biztosan felvételizni szándékozó középiskolás diákok körében. A kérdőíveket a 2003-ban, illetve 2004-ben érettségiző diákok önállóan, név nélkül saját iskoláikban töltötték ki.

A felvételizni szándékozó diákok valamit már hallottak arról, hogy 2003-tól gyökeresen változni fog a felvételi rendszer, de mindössze 4 százalékuk tekinti magát tökéletesen tájékozottnak. A többség csak részben tájékozott.

A legtöbben a pluszpontszámok számításáról értesültek, a legtöbb fehér folt pedig a szakcsoportos besorolás területén mutatkozott.

A fővárosi középiskolákból felvételizni szándékozók kevésbé tájékozottak, mint a megyeszékhelyeken, megyei jogú városokban tanulók, illetve a Kelet-Magyarországi régióban élők.

A legnépszerűbb felvételi tárgyak: a történelem, a magyar és a matematika.

A legtöbben gazdasági, illetve kommunikációs pályán szeretnének továbbtanulni. A korábban nagyon népszerű orvosi pályára mindössze a felvételizni szándékozók 8 százaléka készül.

A felvételizők 70 százaléka 2-3 helyre is jelentkezni fog, negyedük pedig ennél is több intézménybe.

Az intézményválasztás elsődleges szempontja az elhelyezkedési lehetőség, illetve a felvételi tárgy. Minden egyéb szempont másodlagos jelentőségű.

A felvételizők döntő többsége önállóan dönt arról, hogy hova jelentkezik. A szülők mindössze 23 százalékukat befolyásolják.

A felvételizni szándékozók döntő többsége magabiztosan vág neki a felvételinek, csak kisebbik hányaduk gondolja azt: elsőre nem biztos, hogy sikerül bejutniuk.

Ennek ellenére komoly érdeklődés mutatkozik a sikertelen felvételi után alternatívát kínáló szakképzési lehetőségek iránt.

A felvételizni szándékozók többsége felvételi előkészítő évfolyamok segítségével készül felvételi vizsgáira. Mindössze 2% tartja elégségesnek a középiskolai tanulmányait a felvételihez.

A hivatalos és egyetemi partneri központi felvételi előkészítő évfolyamokat működtető DFT-Budapest szolgáltatásai ismertek a felvételizni szándékozók körében. Minél közelebb van a vizsga, annál inkább.

Az internetnek kitüntetett és esélykiegyenlítő szerepe van a felvételizni szándékozók tájékoztatásában.

A nyelvtudás nem erőssége a felvételizni szándékozóknak. Mindössze 19 százalékuknak van valamilyen típusú közép, illetve felsőfokú nyelvvizsgálója. A nyelvvizsgálóval rendelkezők 99 százaléka angolból, illetve németből vizsgázott.

Viszonylag kevés országos hírű középiskolát tartanak számon a középiskolák elit tanulói. A legtöbben saját szűkebb régiójuk jó iskoláit nevezték meg az ország legjobb középiskolájaként, már ha egyáltalán tudtak és akartak válaszolni a kérdésre.

A felmérésről

Háttér

2003-ban megváltozik a felvételi rendszer: a szakcsoportos besorolás reformja mellett változik a pontszámítás, és számos intézmény felvételi szokásai módosulnak a nyári felvételi szezonban. Talán még soha nem volt ilyen fontos, hogy a felvételizők időben tájékozódjanak a felvételi vizsga eljárási és szakmai követelményeiről. A Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) a rendszeres tájékoztató tevékenység mellett arra vállalkozott, hogy országos felmérés keretében vizsgálja meg: hol tartanak az érintett középiskolás diákok a „felvételi rendszerváltás” megismerésében, miként vágnak neki életük legsorsdöntőbb megmérettetésének.

Minta

A felmérés teljes körűsége törekedett és a kérdőíveket végül is országszerte 260 intézmény 12.544 tanulója töltötte ki. A felmérésben olyan 10. illetve 11. évfolyamos diákok vettek részt, akik biztosan felvételizni szándékoznak már érettségi vizsgájuk évében (azaz 2003-ban, illetve 2004-ben). A diákoknak osztályfőnökeik adták át a kérdőíveket, és ők felügyelték ezek kitöltését. A kérdésekre azonban minden diák önállóan, és természetesen név nélkül válaszolt.

A válaszadók 58 százaléka (7310 fő) 2003-ban fog érettségizni, 42 százalékuk (5178 fő) pedig 2004-ben.

A válaszadók negyede (3138 fő) budapesti középiskolában tanul, 35 százalékuk megyeszékhelyen, illetve megyei jogú városban, végül 40 százalékuk kisebb városokban, illetve nagyközségekben.

A minta regionális szempontból is viszonylag jól tükrözi a középiskolások számarányait, de az egyes régiókban természetesen nem egyforma a továbbtanulási kedv. Éppen ezért érdemes külön is szemügyre venni a felvételizni szándékozók regionális arányait: Központi régió=31%; Észak-Dunántúl=15%; Nyugat-Dunántúl=10%; Dél-Dunántúl=7%; Észak-Magyarország=10%;

Kelet-Magyarország=16%; Dél-Alföld=11%.

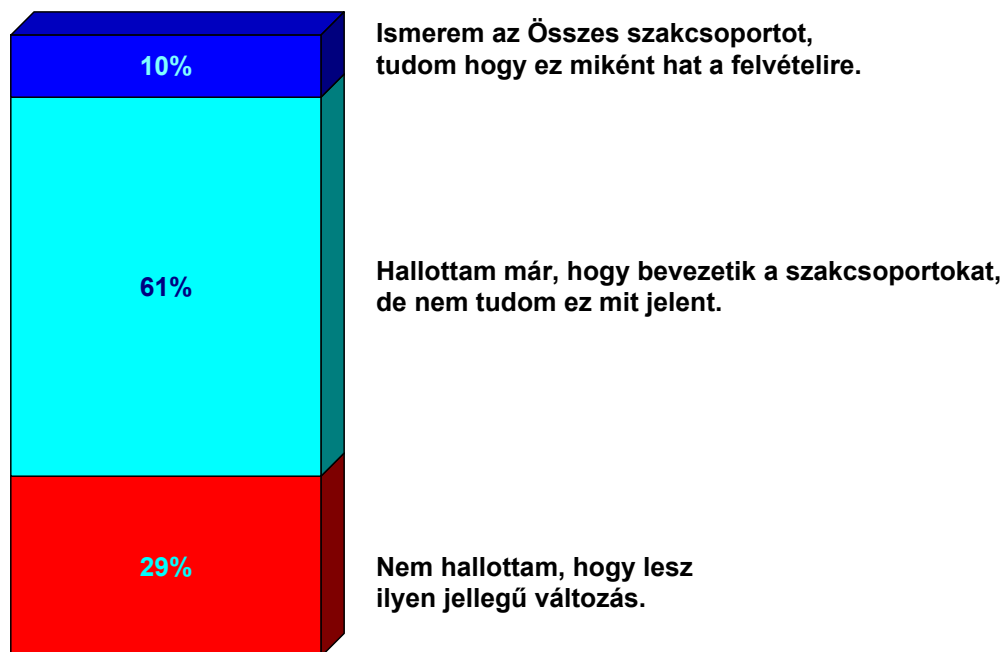
Az adatelemzést a **Marketing Centrum** végezte el.

Tájékozottság a változásokról

A felvételizni szándékozó diákok döntő többsége hallott már a felvételi rendszer változásáról. Teljesen tájékozatlannak mindössze 3 százalékuk vallotta magát, igaz további 6% százalékuk is meglehetősen alulinformáltnak tekinthető. Másfelől viszont azok aránya is alacsony (4%), akik tökéletesen tájékozottnak tartják magukat a 2003-ban bevezetésre kerülő változtatásokkal kapcsolatban. A legtöbben hallottak már a szakcsoportos besorolásról, a hozott és a szerzett pontok számításának változásairól, és a pluszpontszámok számításának változásáról is, de azért a részletek még homályosak. A legtöbben a pluszpontszámok számításáról értesültek, a legtöbb fehér folt pedig a szakcsoportos besorolás területén mutatkozott. A diákoknak csupán 10 %-a nyilatkozott úgy, hogy ismeri a szakcsoportos besorolás pontos részleteit, ami azt jelenti hogy a középiskolások 90 %-a nincs tisztában a felvételi rendszer alapvető változásával.

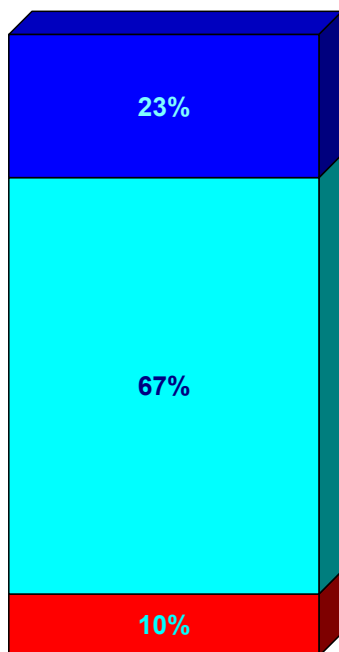
Tisztában vagy-e azzal, hogyan változik meg a felvételi rendszere 2003-tól?

Szakcsoportos besorolás

1. ábra

Hozott és szerzett pontok számításának változása

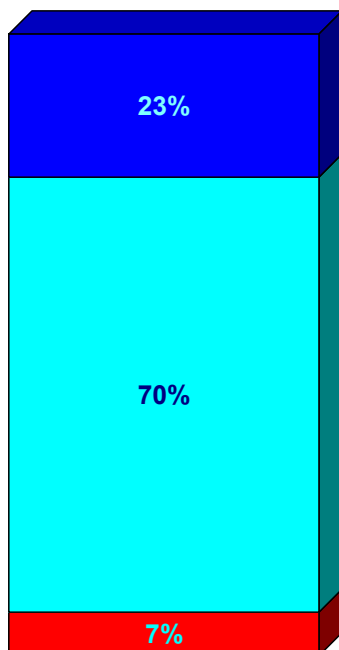
Igen, minden változással tisztában vagyok.

Hallottam a változásokról, de nem ismerem őket pontosan.

Nemtudtam, hogy lesz e téren változás.

2. ábra

Pluszpontok számításának változása

Tudom, hogy mi mennyi pluszpontot ér a felvételi során, és azt is, hogy maximum hány pluszpont szerezhető.

Hallottam, hogy például a nyelvvizsgáért lehet pluszpontot kapni.

Nem tudtam, hogy lehet pluszpontot szerezni

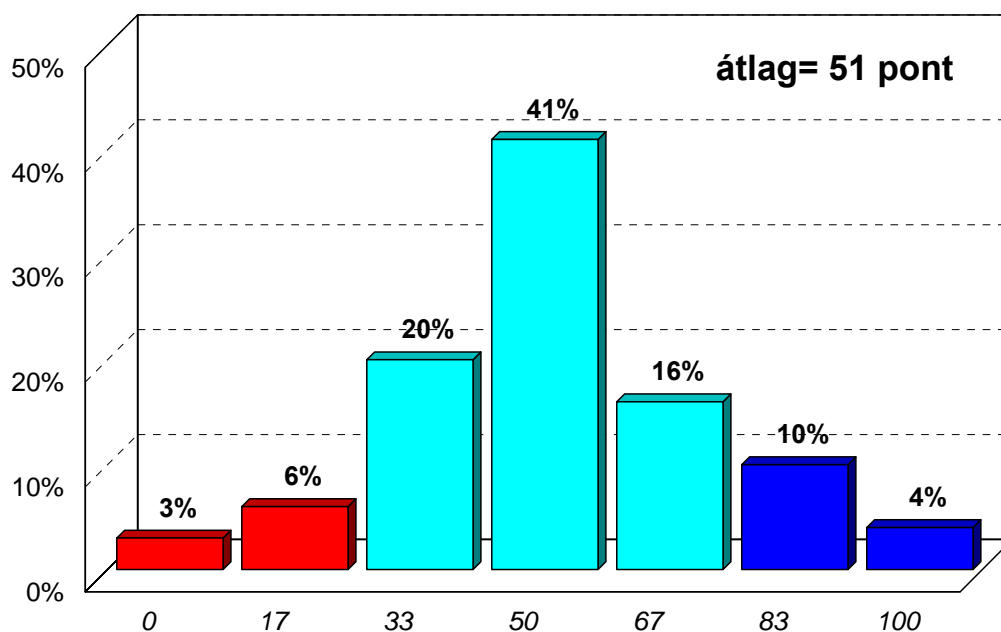
3. ábra

A közelebről érintettek természetesen tájékozottabbnak mutatkoztak, mint a csak 2004-ben érettségizők (5. ábra). Ugyanakkor jelentős eltéréseket találtunk település nagyság és régiók szerint is.

Meglepő módon a fővárosi középiskolákból felvételizni szándékozók bizonyultak a legkevésbé tájékozottnak, a legtájékozottabbnak pedig a megyeszékhelyeken, megyei jogú városokban tanulók, illetve a Kelet-Magyarországi régióban élők érzik magukat.

Tájékozottsági szintek:

/0 pont = teljesen tájékozatlan; 50 pont= részben tájékozott; 100 pont= teljesen tájékozott/

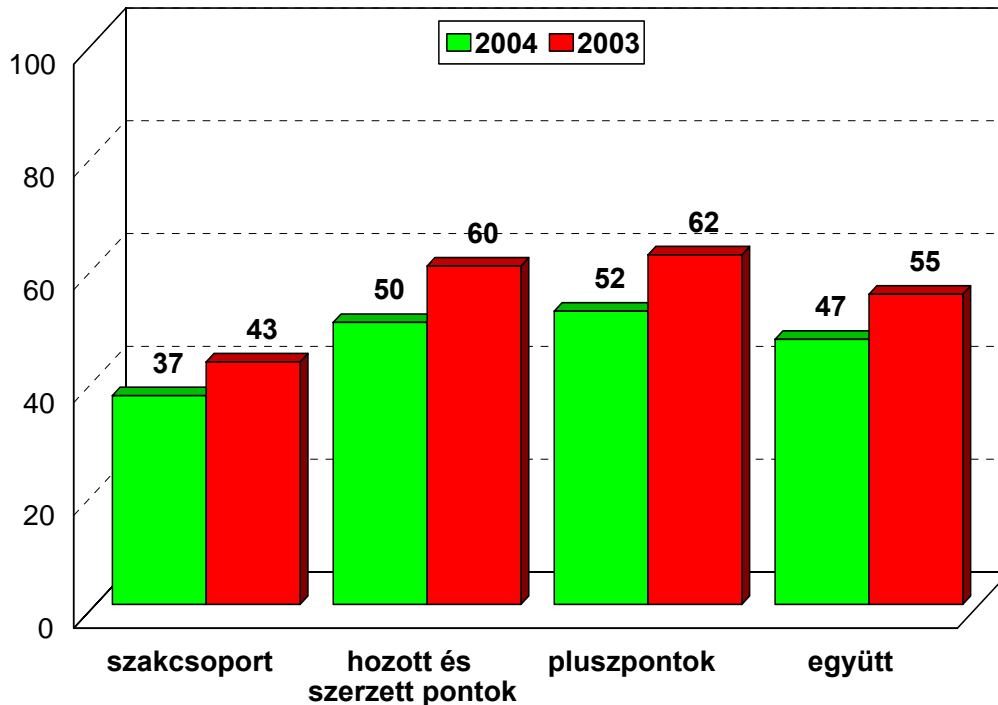

4. ábra

Település nagyság szerint	átlag pontszám
Budapest	48
megyeszékhely, megyei jogú város	54
kisebb települések	52
Régiók szerint	átlag pontszám
Központi régió	48
Észak-Dunántúl	51
Nyugat-Dunántúl	48
Dél-Dunántúl	53
Észak-Magyarország	54
Kelet-Magyarország	58
Dél-alföld	50

Tájékozottsági szintek az érettségi dátuma szerint

/0 pont = teljesen tájékozatlan; 50 pont= részben tájékozott; 100 pont= teljesen tájékozott/

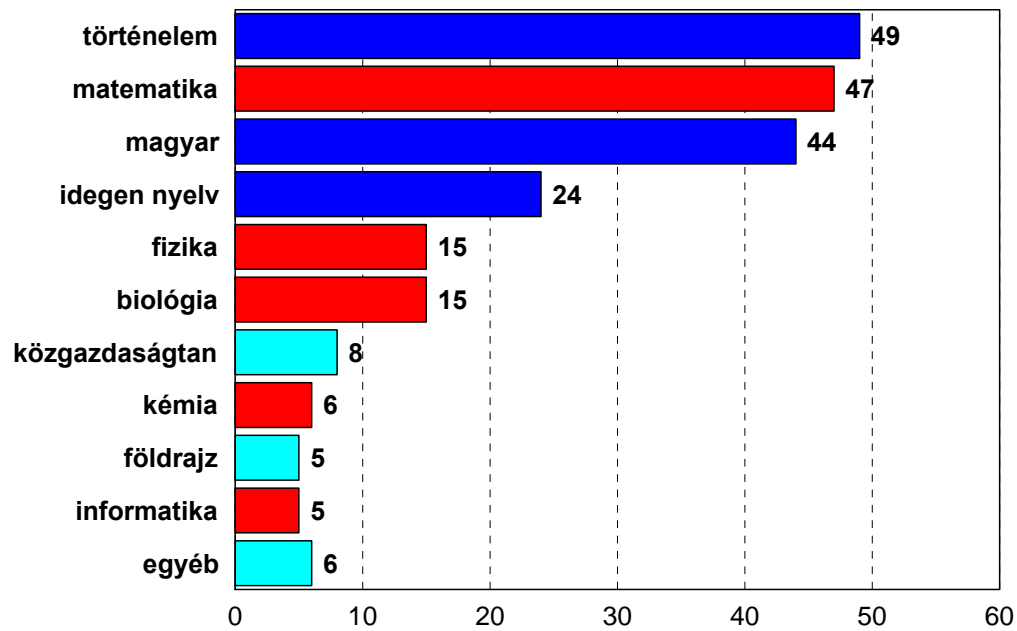
5. ábra

Felvételi tervek

A felvételizni szándékozók 97 százaléka meg tudta mondani, hogy előreláthatólag milyen tantárgyakból kíván felvételi vizsgát tenni. A legtöbben humán tárgyakat említettek. Ezekben belül a történelem, illetve a magyar nyelv és irodalom vezet. Nyilván azért, mert ezek a tárgyak nem csak a bölcsészkarokon, illetve a tanító és tanárképzőknél lehetnek felvételi tárgyak, hanem a jogi pályára készülőkénél is (6. ábra).

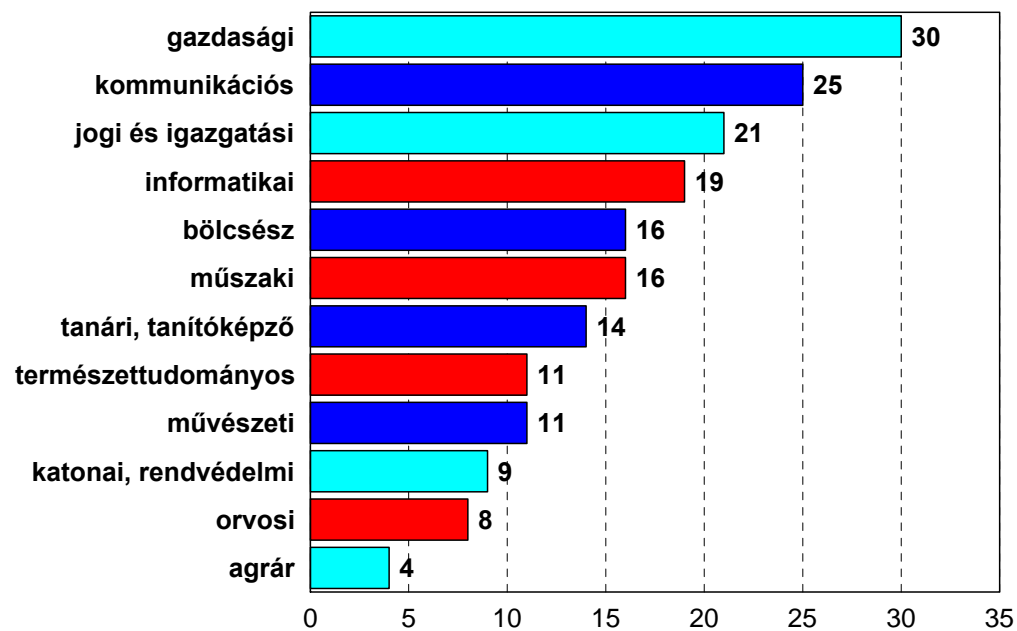
A matematikát szintén sokan jelölték meg felvételi tárgyként, a természettudományi tárgyakat viszonylag kevesen. A „matek” népszerűségében nyilván az játszik szerepet, hogy a legtöbb felvételizni szándékozó gazdasági pályán kíván továbbtanulni. A kommunikációs pályák azonban a jogi karriert is megelőzve a diákok körében a lista második helyén állnak. A 7. ábra adataiból ezen kívül az is kiderül, hogy az orvosi pálya egyre kevesebb középiskolást vonz, noha nem is oly régen még az orvosi karokon is nagyon nagy volt a túljelentkezés.

Melyik tantárgykból kívánsz majd felvételizni?

6. ábra

Melyik pályán kívánsz majd továbbtanulni?

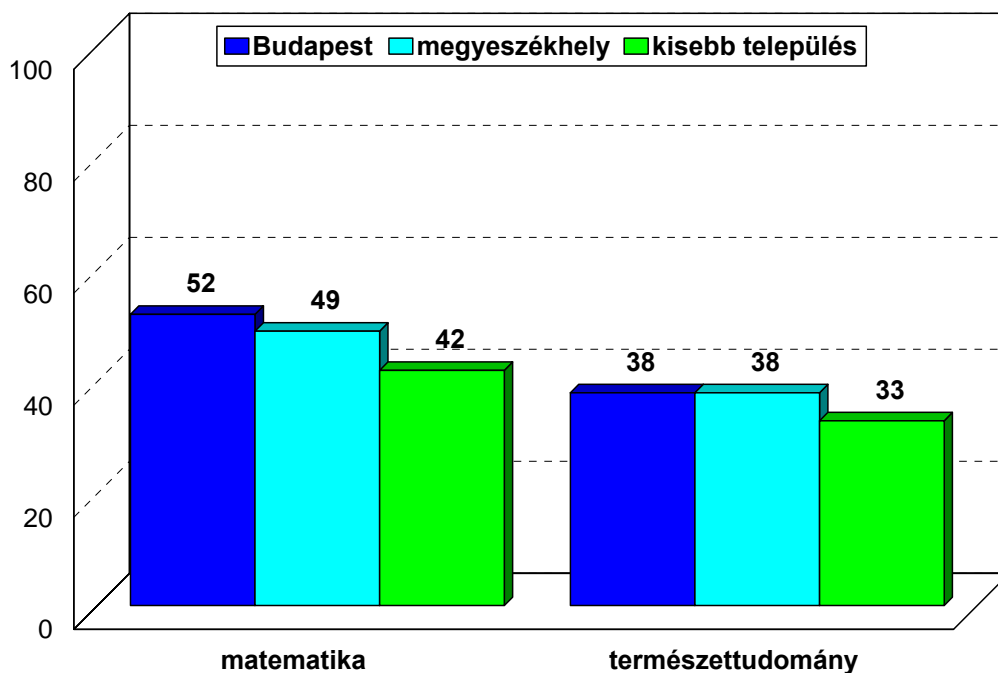

7. ábra

Évfolyamonként vizsgálva a felvételi tárgyakat azt találtuk, hogy a 2003-ban érettségizők 42 százalékával szemben a 2004-ben érettségizők 47 százaléka kíván magyarból felvételizni, a többi tárgy esetében pedig nincs eltérés. Település nagyság szerint elemezve a felvételi tárgyakat viszont azt találtuk, hogy minél nagyobb településen tanul valaki, annál nagyobb valószínűséggel kíván matematikából, illetve valamelyik természettudományból (fizika, kémia és/vagy biológia) felvételizni.

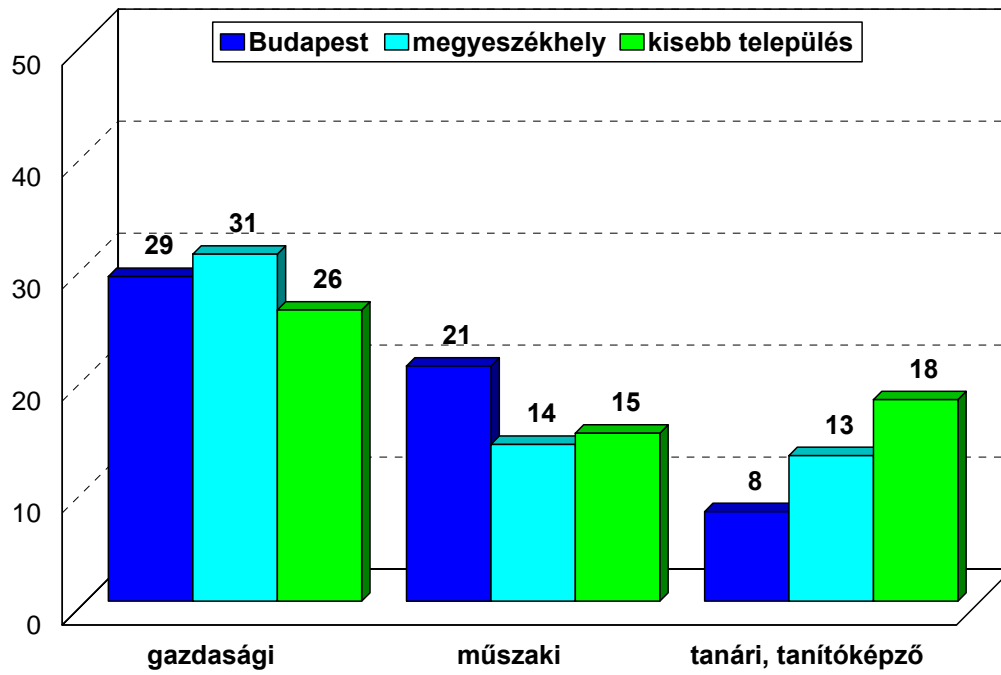
Továbbtanulási pályaeorientációját a felvételizni szándékozók 95 százaléka jelölte meg (ennyien említettek legalább egy pályát). A pályaeorientációk tekintetében is találtunk évfolyamonkénti, illetve településnagyság szerinti különbségeket. A jogi pálya továbbra is vonzó, míg a fiatalabbak kevésbé kívánnak tanári, illetve bölcsész szakon továbbtanulni. A budapestiek az átlagosnál nagyobb valószínűséggel szeretnének műszaki pályán továbbtanulni, a megyeszékhelyeken, megyei jogú városokban a gazdasági szakok különösen vonzóak, a kisebb településen élők pedig tanár, tanítóképző intézményekbe jelentkeznek az átlagosnál nagyobb valószínűséggel.

A matematikából és/vagy természettudományból felvételizni kívánók arányai

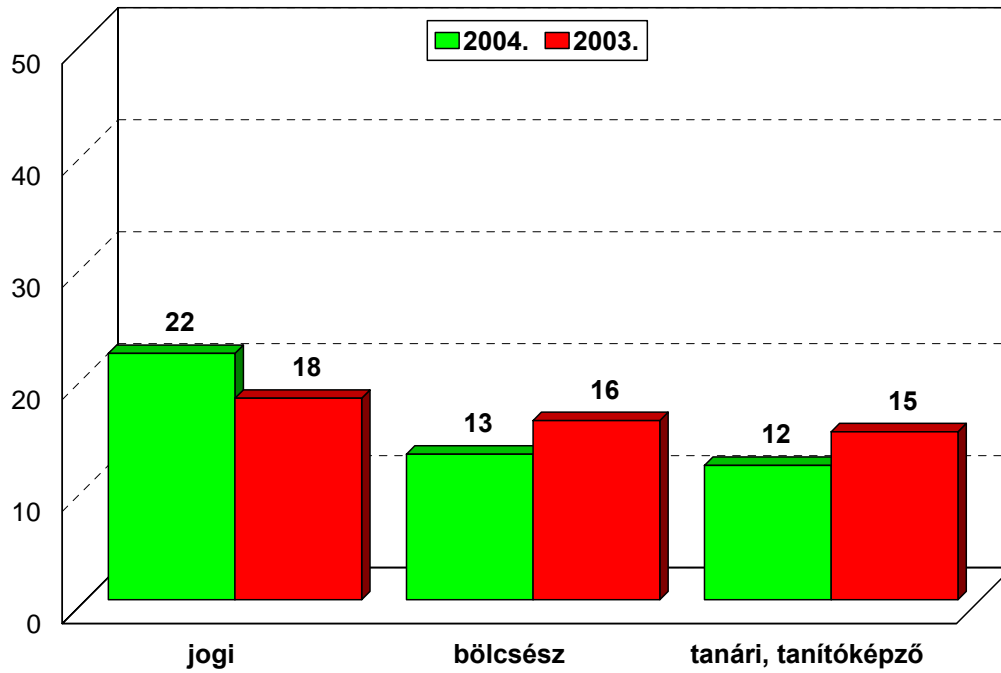
8. ábra

Pályaorientációs különbségek település méret szerint

9. ábra

Pályaorientációs különbségek évfolyam szerint

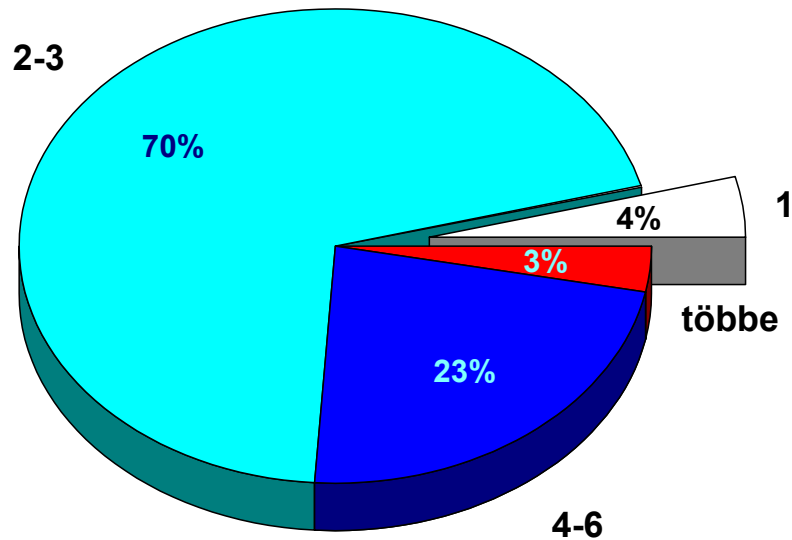
10. ábra

A felvételizni szándékozók 65 százaléka nevezett meg legalább egy felsőoktatási intézményt, ahova biztosan beadja majd jelentkezési lapját. Ez azt jelenti, hogy a diákok eléggé határozott pályaorientációval készülődnek a felvételire, ugyanakkor a konkrét intézményválasztást az utolsó pillanatokig halogatják. Ez nyilvánvalóan összefügg azzal, hogy mindössze a felvételizni szándékozók 4 százaléka nyilatkozta azt, hogy egyetlen intézménybe fogja beadni a jelentkezési lapját. A legtöbben 2-3 intézménybe fognak felvételizni, a diákok negyede pedig 4-be vagy többre. A 2003-ban, illetve 2004-ben felvételizni szándékozó diákok átlagosan 3,2 felsőoktatási intézménybe adják be jelentkezési lapjukat, és ebben a tekintetben nem találtunk számottevő eltéréseket sem évfolyam, sem pedig településnagyság szerint. Ugyanakkor az észak-dunántúli középiskolákból még az átlagosnál is több (3,4) helyre fognak jelentkezni a felvételizni szándékozók.

Mit gondolsz, melyik intézménybe felvételizel majd biztosan?

	a válaszadók százalékában
Eötvös Loránd Tudományegyetem	28
Budapesti Gazdasági Főiskola	14
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	14
Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem	13
Debreceni Egyetem	12
Szegedi Tudományegyetem	12
Pécsi Tudományegyetem	10
Miskolci Egyetem	6
Pázmány Péter Katolikus Egyetem	6
Semmelweis Egyetem	6
Széchenyi István Egyetem	6
Szent István Egyetem	5
Budapesti Kommunikációs Főiskola	3
Budapesti Műszaki Főiskola	3
Nyíregyházi Főiskola	3
Rendőrtiszti Főiskola	3
Színház- és Filmművészeti Egyetem	3
Veszprémi Egyetem	3
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem	3
Berzsenyi Dániel Főiskola	2
Eszterházy Károly Főiskola	2
Magyar Iparművészeti Egyetem	2
Szolnoki Főiskola	2
Kodolányi János Főiskola	1
Nyugat-Magyarországi Egyetem	1
Oxford Brookes University International Business School	1
egyéb intézmények (1%-os említési gyakoriság alatt)	5

Hány intézménybe adod majd be a jelentkezési lapodat?

11. ábra

Mi fontos számodra a felsőoktatási intézmény kiválasztásánál?

(többet is, legfeljebb hármat jelölhetsz meg)

	a válaszadók százalékában
Jó elhelyezkedést biztosít az intézmény diplomája.	79
Melyik tárgyból van a felvételi vizsga.	66
Melyik városban van az intézmény.	37
Mekkora a túljelentkezés.	16
Gyermekkorom óta ide akarok jelentkezni.	12
Felkapott „sikerintézményt” választok. (az intézmény hírneve)	10
Ismerőseim járnak az intézménybe.	5
Szüleim akarják meghatározni, hogy hova jelentkezsek.	1

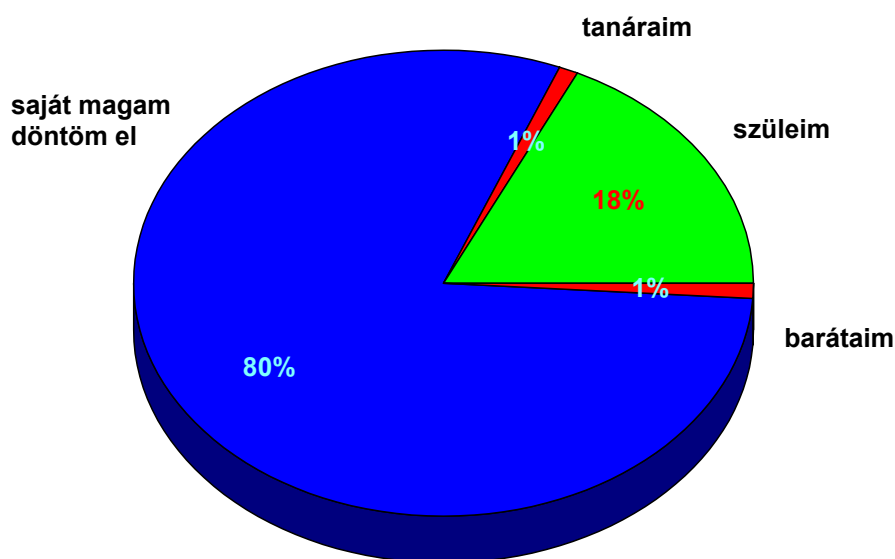
Az intézményválasztási szempontok közül a legtöbb felvételiző mellett foglalt állást, hogy az intézmény diplomája jó elhelyezkedést biztosítson. Ugyanakkor egyetlenként említett válaszként az szerepelt a leggyakrabban a kérdőíveken, hogy „mely tárgyakból van a felvételi vizsga”. Olyannyira, hogy e szempont mellett ritkán jelöltek meg mást is a felvételizni szándékozók. A 2004-ben érettségizők körében még az átlagosnál is magasabb volt a „jó elhelyezkedési lehetőséget” választók aránya, míg a felvételiben közvetlenebből érintett korosztály a felvételi tantárgyat, a túljelentkezést, illetve az intézmény helyét választotta az átlagosnál valamivel gyakrabban. A budapestiek 15 százaléka gyerek kora óta abba az intézménybe akar jelentkezni, ahova most is jelentkezni kíván, míg a vidékiek körében mindössze 11% ugyanez az arány. Ugyanakkor a vidékiek gyakrabban választották választási szempontként a felsőoktatási intézmény helyét. Ezt a szempontot egyébként a dél-dunántúliak körében választották a legtöbben (45 százalékuk). Kelet-Magyarországon és a Dél-alföldön pedig a jó elhelyezkedési lehetőség választása bizonyult még az átlagosnál is gyakrabban választott szempontnak.

Ki leginkább a pályaválasztásban?

A felvételizni szándékozók döntő többsége (80%-uk) azt állította, hogy saját maga döntötte el, hova kíván felvételizni. A kérdőívkitöltők 18 százalékát szülei befolyásolták a döntésben, míg a barátok és a tanárok befolyása minimálisnak mondható.

A szülői háznak tulajdonított befolyás a 10-esek körében 3 százalékkal gyakoribb, mint a 11-esek körében, és Észak-, illetve Nyugat-Dunántúlon is 3 százalékkal többen nyilatkoztak erről, mint az ország más részein.

Ki befolyásol leginkább a pályaválasztásban?

Magabiztosság

A felvételizni szándékozók optimisták. Mindössze 2 százalékuk gondolja azt, hogy nem fogják felvenni, miközben 53 százalékuk abban bízik, hogy már az érettségi évében felvételt nyer valahova.

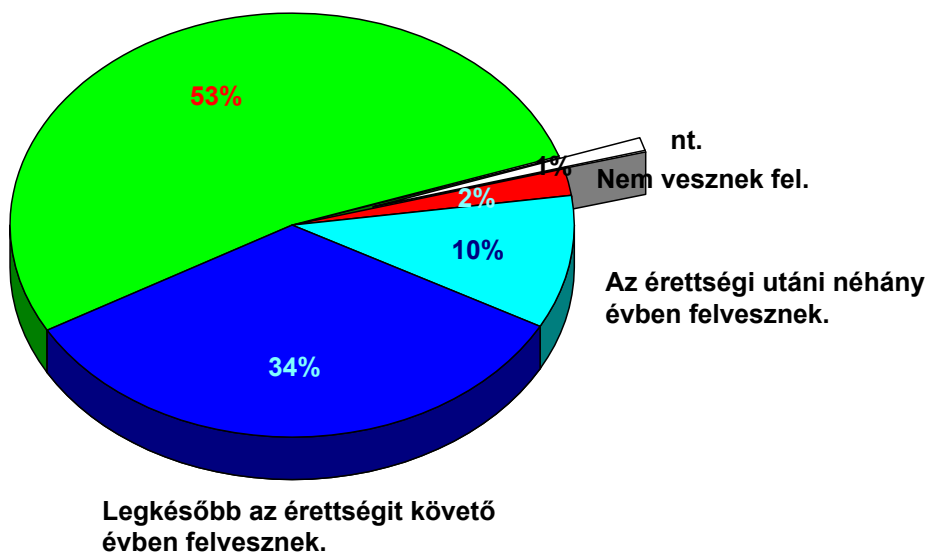
Ha a 14. ábrán bemutatott válaszokat 100 fokú skálára vetítjük (*érettségi évében felvesznek=100 pont; nem vesznek fel, csak próbálkozom=0 pont*), akkor 80 pont a válaszok átlaga. A budapestiek az átlagosnál valamivel kevésbé optimisták (76 pont), míg a legoptimistábbnak pedig a kelet-magyarországi diákok bizonyultak (85 pont).

A legmagabiztosabban a jogi és igazgatási szakra jelentkezők vágnak neki a felvételinek, a legkevésbé magabiztosan pedig a művészeti szakokra, illetve az agrár szakra jelentkezők.

A nagyfokú magabiztosságot jelzi az is, hogy mindössze a felvételizni szándékozók 31 százaléka érné be egy vésztartalék jellegű képzéssel, ha nem vennék fel (14. ábra).

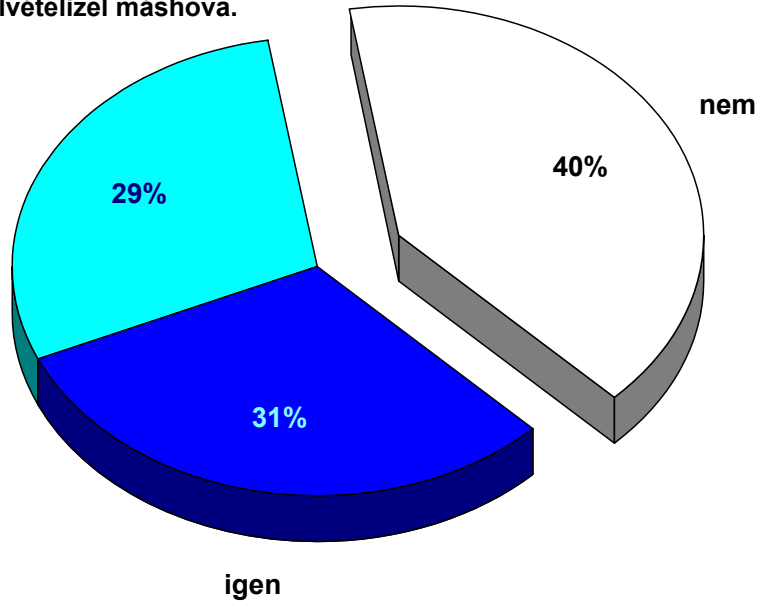
Milyen várakozásokkal tekintesz a felvételire?

Az érettségi évében felvesznek.

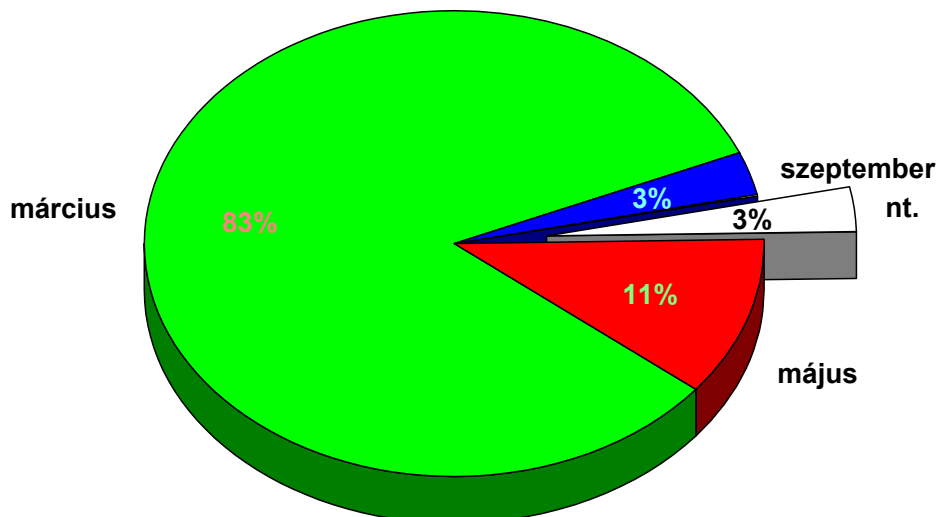
Megjelölsz-e olyan intézményt a jelentkezési lapon – utolsó helyen – ahol nem igazán kívánsz továbbtanulni, de ahova biztosan felvesznek?

Igen, de a következő évben biztosan felvételizel máshova.

14. ábra

Ismereteid szerint meddig kell leadni a felsőoktatási jelentkezési lapokat?

15. ábra

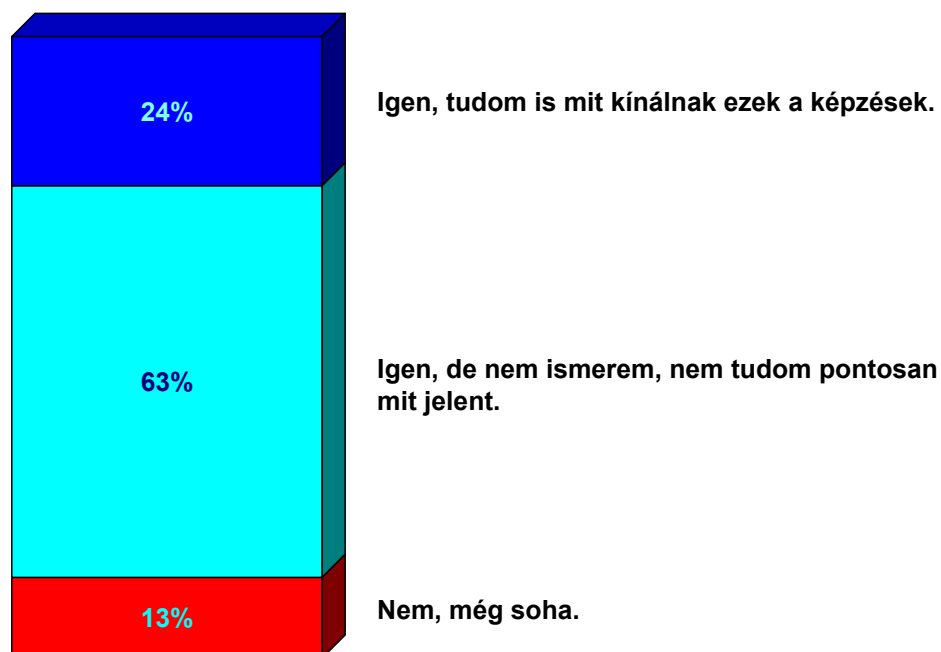
A felvételizni szándékozók 83 százaléka helyesen tudja, hogy márciusig kell leadnia jelentkezési lapokat. A közvetlenebbül érintett évfolyamra járók körében pedig még ennél is magasabb (86%) ez az arány. Mégis aggasztóan magas a válaszadók 17%-ának tájékoztatlansága, hiszen a jelentkezési lapok pontos kitöltése, és postára adása a felvételi alapfeltétele.

Az ismeret jellegű kérdéseknél már megszokhattuk, hogy a vidékiek jobban tájékozottak, mint a budapestiek (utóbbiak körében mindössze 79% a helyesen válaszolók aránya). A legjobban tájékozottabbaknak egyébként itt is a kelet-magyarországi és a dél-alföldi diákok bizonyultak (87% helyes válasz).

A szakképzés, mint lehetséges továbbtanulási irány

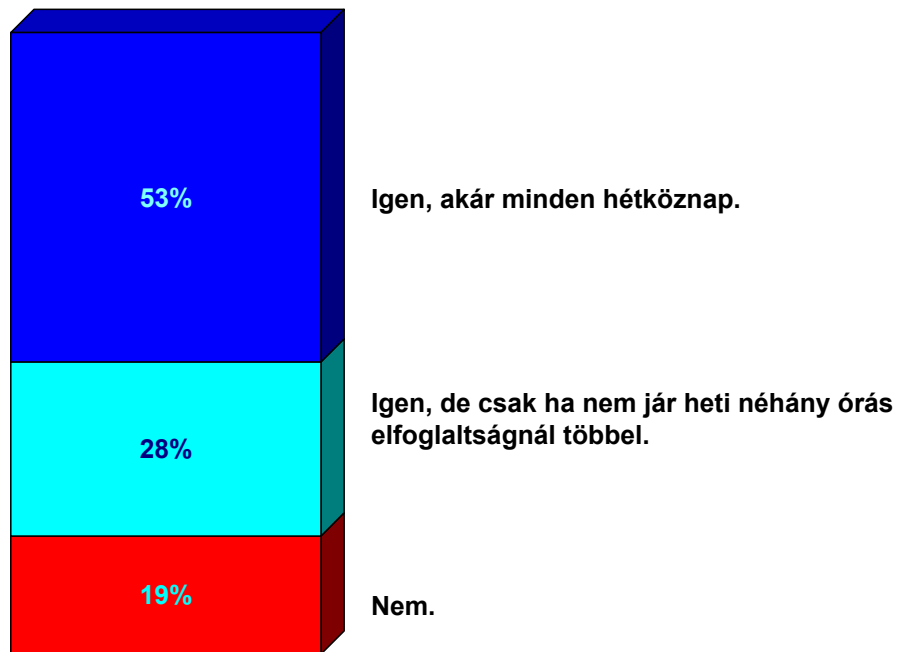
Érettségi után nem csak egyetemi vagy főiskolai szintű képzésben lehet továbbtanulni, hanem szakképzésben is. A felvételizni szándékozók 63 százaléka hallott már a felső és középfokú szakképzésekről, mint továbbtanulási lehetőségről. De a felvételizni szándékozóknak mindössze 24 százaléka van tisztában azzal, hogy mit is kínálnak ezek a képzések. (16. ábra).

Hallottál-e már a közép- és felsőfokú szakképzésekről, mint lehetséges továbbtanulási irányról?

16. ábra

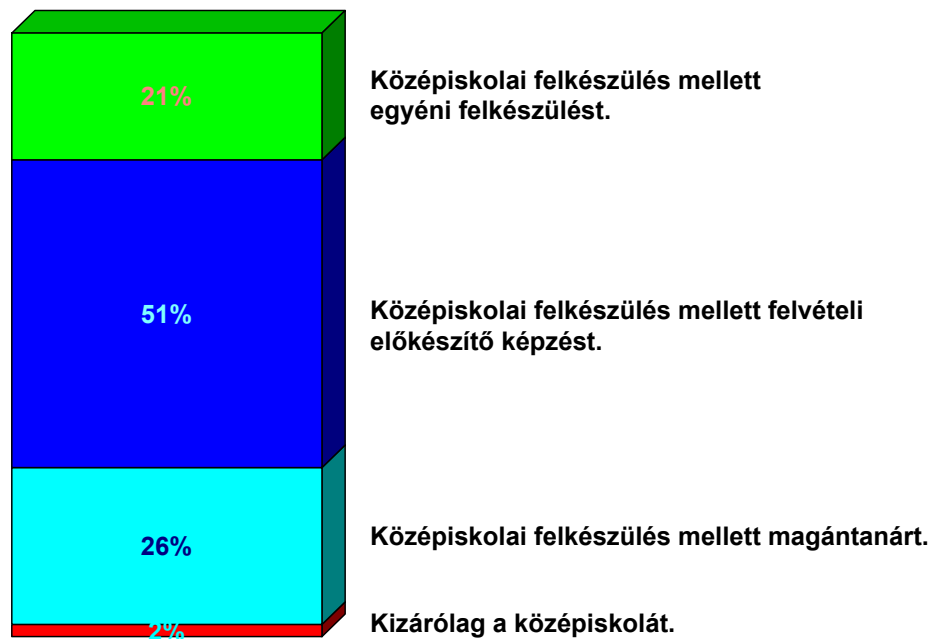
Ha elsőre nem vesznek fel sehova, a következő évi felvételiig tanulnát-e olyan képzésen, amely valamilyen szakmát ad?

17. ábra

Ugyanakkor a 17. ábrán közölt válaszokból az derül ki, hogy a felvételizni készülő középiskolások jelentős hányada komolyan érdeklődne a szakképzések iránt, amennyiben mégsem vennék fel. Márpedig a közeljövőben sem fog minden jelentkező elsőre bejutni valamelyik felsőoktatási intézménybe, így nagyon is érdemes lenne bővebb tájékoztatás nyújtani a középiskolások részére a szakképzési lehetőségekről.

Mit tartasz hatékonynak a felvételre történő felkészülés során?

18. ábra

Végül a 18. ábra adataiból az derül ki, hogy nagyon komoly szerepe lehet a fiatalok felkészülésében a felvételi előkészítő képzéseknek. A potenciális felvételizők fele éppen ezeket a képzéseket tartja a felkészülés leghatékonyabb eszközeinek.

A felvételi előkészítő képzéseket a 2004-ben érettségizők 55 százaléka preferálja, a 2003-ban érettségizők 47 százalékaival szemben, és a budapestiek körében is sokkal népszerűbb ez a felkészülési forma mint vidéken (62% vs 46%). Ez valószínűleg abból adódik, hogy a fővárosban lényegesen könnyebb felvételi előkészítő kurzusokat találni, mint vidéken.

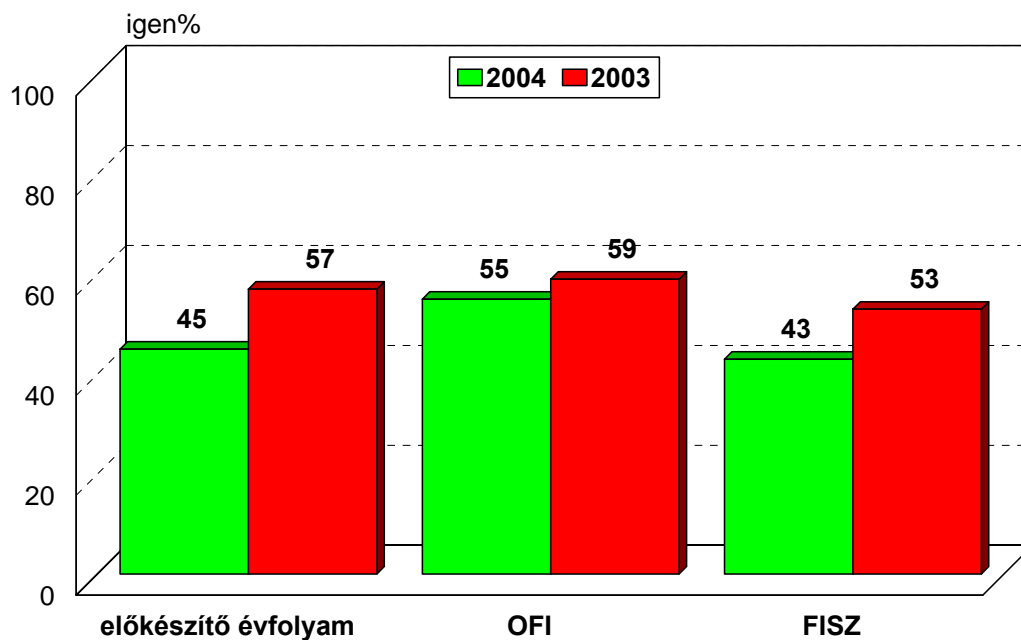
Felvétellel kapcsolatos szolgáltatások ismertsége:

A Felvételi Információs Szolgálatról a kérdőívkitöltők 49 százaléka hallott, a DFT-Budapest által szervezett hivatalos és egyetemi partneri központi felvételi előkészítő évfolyamokról 52 százalékuk, az Országos Felsőoktatási Felvételi Irodáról (OFI) pedig 57 százalékuk. Mind a három szolgáltatásról mindössze a felvételizni szándékozók 24 százalékának van tudomása, a hátról legalább kettőtől viszont már 52 százalékuk, és mindössze 19 százalék azok aránya, akik egyik szolgáltatásról sem hallottak. A 0-tól három pontig terjedő ismeret mutató átlaga 1,6-nek adódott. Ez az átlagérték persze erősen függ a válaszadók évfolyamától és lakóhelyétől. A 2003-ban érettségizők és a vidékiek ismét tájékozottabbnak bizonyultak az átlagosnál. A szolgáltatások ismertebbé tételére a nyugat-magyarországi régióban kéne a legtöbb erőfeszítést tenni. Annál is inkább, mert éppen itt olvassák a legkevesebben az Egyenes út az Egyetemre című lapot, a Felvételi Információs Szolgálat ingyenes hírújságát. A laphoz a diákok többsége a középiskolájában jut hozzá, de sokan rendelik meg egyénileg is az újságot.

1. Tudtat, hogy működnek központi (hivatalos és egyetemi partneri) előkészítő évfolyamok, működtetője a DFT-Budapest?

2. Hallottál-e már az Országos Felsőoktatási Felvételi Irodáról (OFI)?

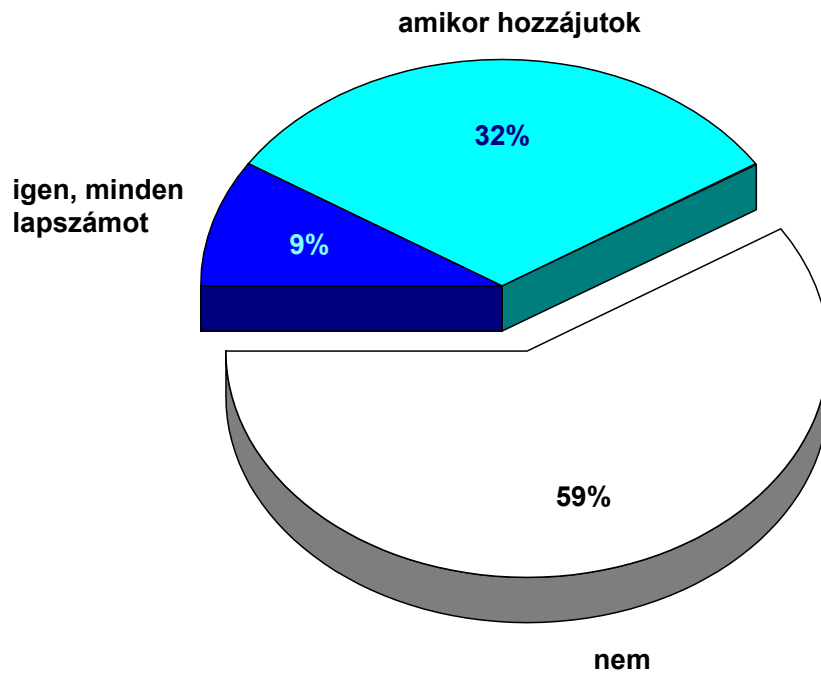
3. Hallottál-e már a Felvételi Információs Szolgálatról? (FISZ)

Tájékozottság a felvétellel kapcsolatos szolgáltatásokról

Település nagyság szerint	Hányról hallott a háromból
Budapest	1,53
megyeszékhely, megyei jogú város	1,57
kisebb települések	1,62
Régiók szerint	Hányról hallott a háromból
Központi régió	1,56
Észak-Dunántúl	1,62
Nyugat-Dunántúl	1,30
Dél-Dunántúl	1,69
Észak-Magyarország	1,58
Kelet-Magyarország	1,68
Dél-alföld	1,64

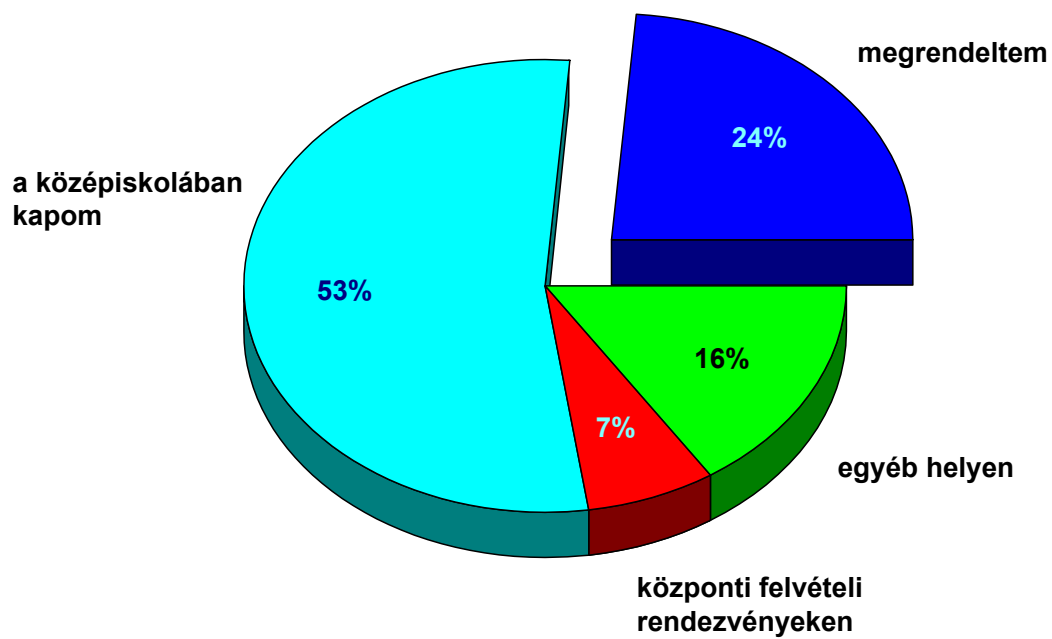
Olvasod az *Egyenes út az Egyetemre* című felvételi hírújságot?

20. ábra

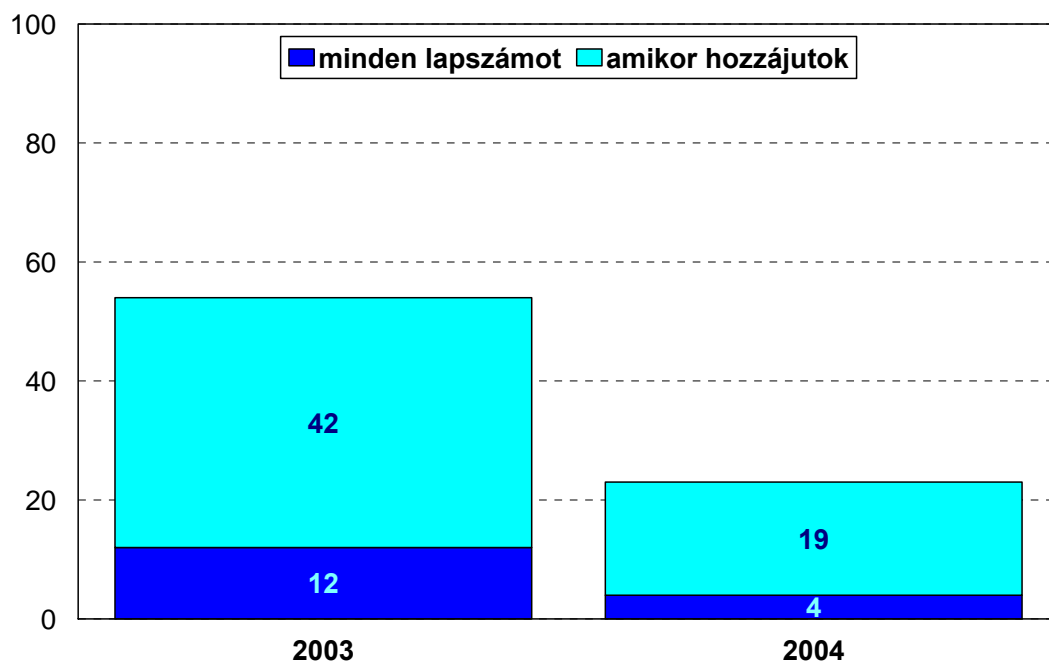
Hogyan jutsz hozzá az *Egyenes út az Egyetemre* hírújsághoz?

/ a hírújság olvasóinak százalékában /

21. ábra

Olvasod az Egyenes út az Egyetemre című felvételi hírűjságot?

22. ábra

Az Egyenes út az Egyetemre című lap olvasottsága /100 fokú skálára vetítve/
 /minden lapszámot=100 pont; amikor hozzájut=50 pont; nem=0 pont/

Település nagyság szerint	Átlag
Budapest	23
megyeszékhely, megyei jogú város	27
kisebb települések	24
Régiók szerint	Átlag
Központi régió	22
Észak-Dunántúl	25
Nyugat-Dunántúl	15
Dél-Dunántúl	31
Észak-Magyarország	29
Kelet-Magyarország	27
Dél-alföld	26

A tájékozódás forrásai

A felvételiiről való tájékozódásban a tévének és az internetnek kitüntetett szerepe van az érintettek körében. Az újságok jelentősége ebben a tekintetben másodlagos, a rádióké pedig szinte elhanyagolható (*lásd tábla*). Az újságok közül az Egyenes út az egyetemre című lapnak van kiemelt fontossága, hiszen ez az orgánus speciálisan a felvételi, érettségi, nyelvvizsga kérdésekkel foglalkozik. A lapok közül tehát a diákok többsége a FISZ felvételi hírújságából tájékozódik.

Az internettel érdemes kiemelten is foglalkozni. A felvételizni szándékozó középiskolások 36 százaléka említette a világhálót legfőbb tájékozódási forrásaként a felvételiiről. (Itt most egybevitük az általános említéseket és a konkrét portálmegnevezéseket.) És ami a legszebb: nem találtunk településnagyság és régiók szerinti különbségeket az Internet említési gyakoriságaiban. Magyarán ez azt jelenti, hogy legalábbis a felvételizni szándékozók körében az Internet hozzájárul az esélyegyenlőség megteremtéséhez.

Ugyanakkor a felvételizni szándékozók 84 százaléka szokott internetezni valamilyen gyakorisággal, és ez azt jelenti, hogy nagyon nagy tartalékaik vannak ebben a körben az Internet alapú tájékoztatásnak.

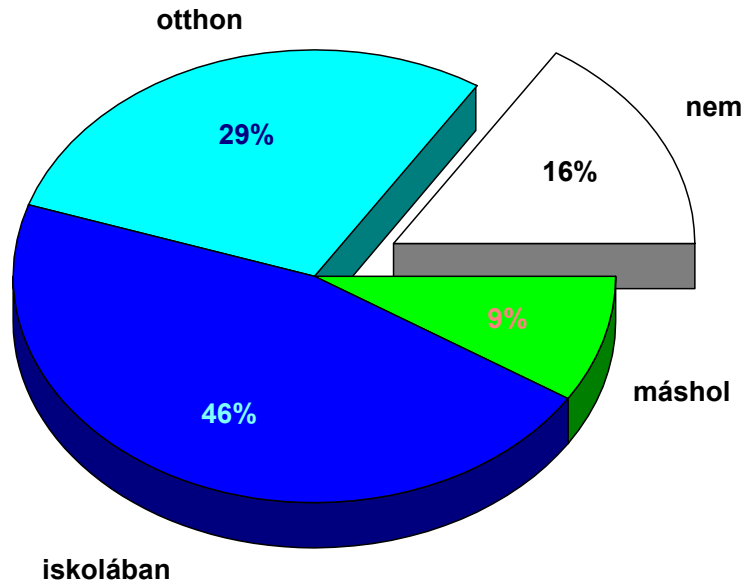
Milyen médiumokon (újság, tv, rádió, Internet, tájékoztató rendezvény) keresztül tájékozódasz a felvételiiről?
(Név szerint nevez meg három forrást!) – következő oldal

megnevezett legalább egy forrást = 70%

	a válaszadók százalékában
tévé általában	36
MTV	9
RTL Klub	4
TV2	2
hiradó(k)	2
Internet	36
felvi.hu	7
pálya.hu	4
fisz.hu	3
egyéb portál(ok)	4
újság általában	29
Egyenes út az Egyetemre	18
Népszabadság	6
Magyar Hírlap	2
Magyar nemzet	2
egyéb (helyi) újság, folyóirat, magazin	7
rádiók együtt	18
Felsőoktatási Felvételi Tájékoztató	10
könyv általában	4
Rendezvények	8
Iskolája	6

Internethasználati szokások

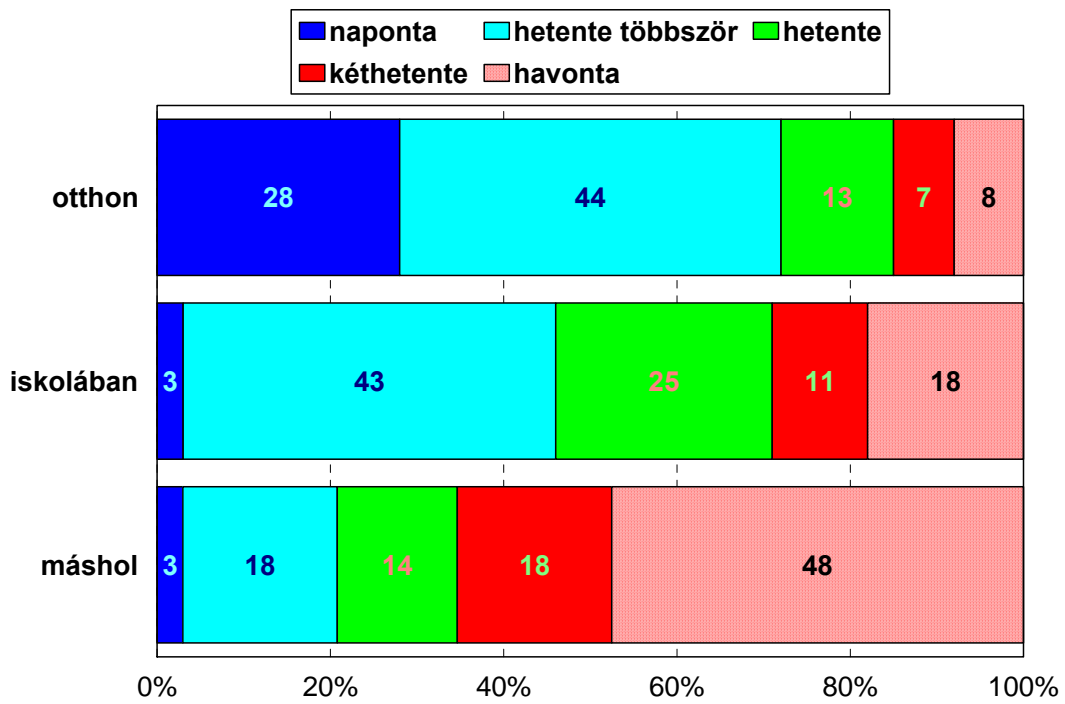
Használod az internetet? (Tipikusan hol?)

23. ábra

Milyen gyakran internetezel?

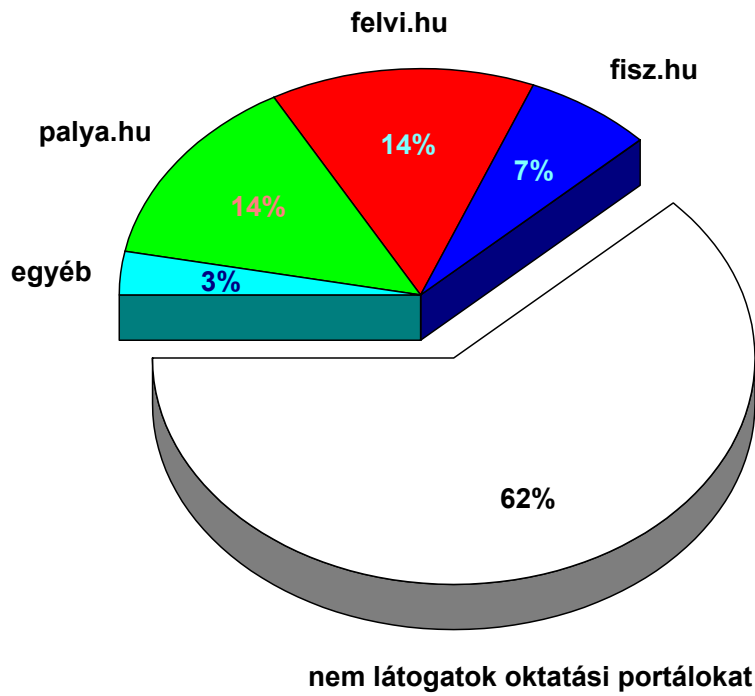
/ az internetezők százalékában, az Internet használat tipikus helye szerint/

24. ábra

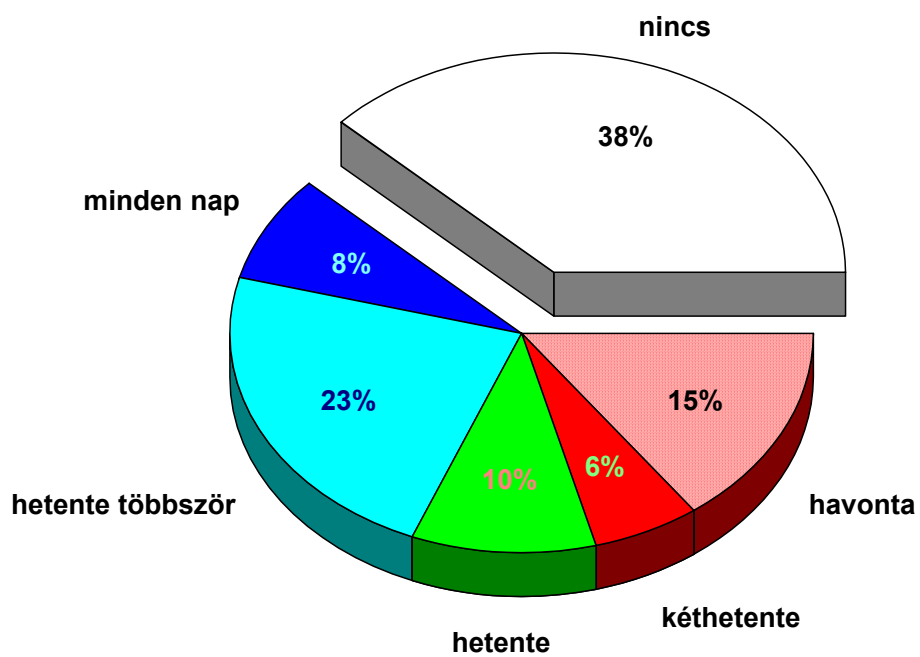
Melyik oktatási portáloldalt szoktad látogatni?

/ az Internet használók százalékában /

25. ábra

Van e-mail címed? Milyen gyakran használod?

26. ábra

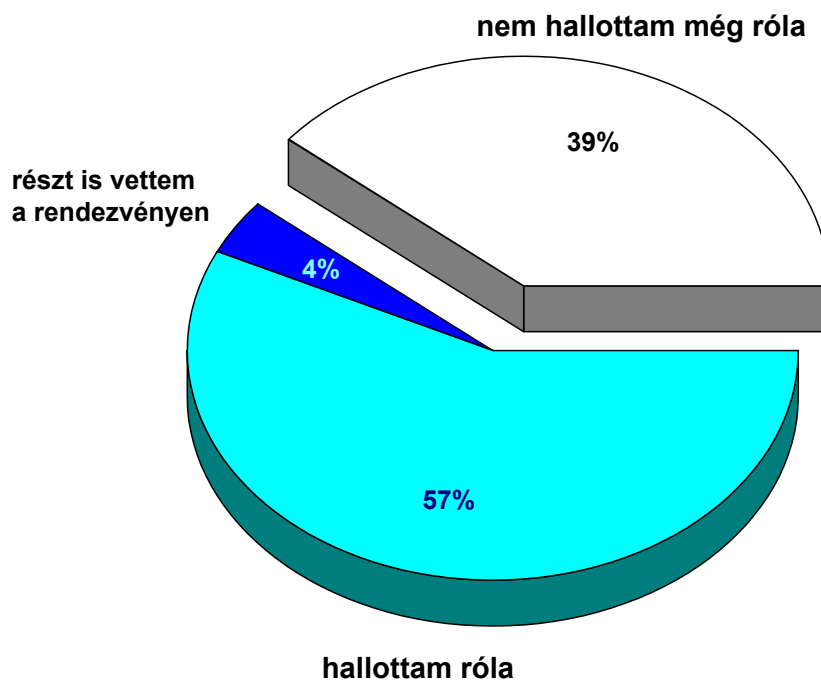
Felvételi rendezvények

A különböző központi térítésmentes felvételi rendezvényeken csak a felvételizni szándékozók töredéke vett már részt. Ugyanakkor ezek a rendezvények mégis csak fontosak, hiszen az érintettek jelentős hányada értesült arról, hogy vannak ilyen rendezvények, és ebből nem túl merész dolog arra következtetni, hogy a rendezvényeken megszerezhető információk a közvetlen résztvevők körénél lényegesen több diákhhoz jutnak el. Ráadásul a vidéki diákok körében nagyon nagy az érdeklődés, 80 százalékuk felutazna Budapestre egy térítésmentes felvételi tájékoztató rendezvény kedvéért, 60 százalékuk többször is.

Az Országos Nyelvvizsga Nyílt Nap jelentősége nagy, hiszen a felvételizni készülő diákoknak csupán 23%-a rendelkezik nyelvvizsgával valamilyen nyelvből, legtöbbször angolból. Ennek a rendezvénynek az ismertsége kisebb a többi központi eseményekénél, annak ellenére, hogy a nyelvvizsga egyre több helyen lesz a sikeres felvételi feltétele.

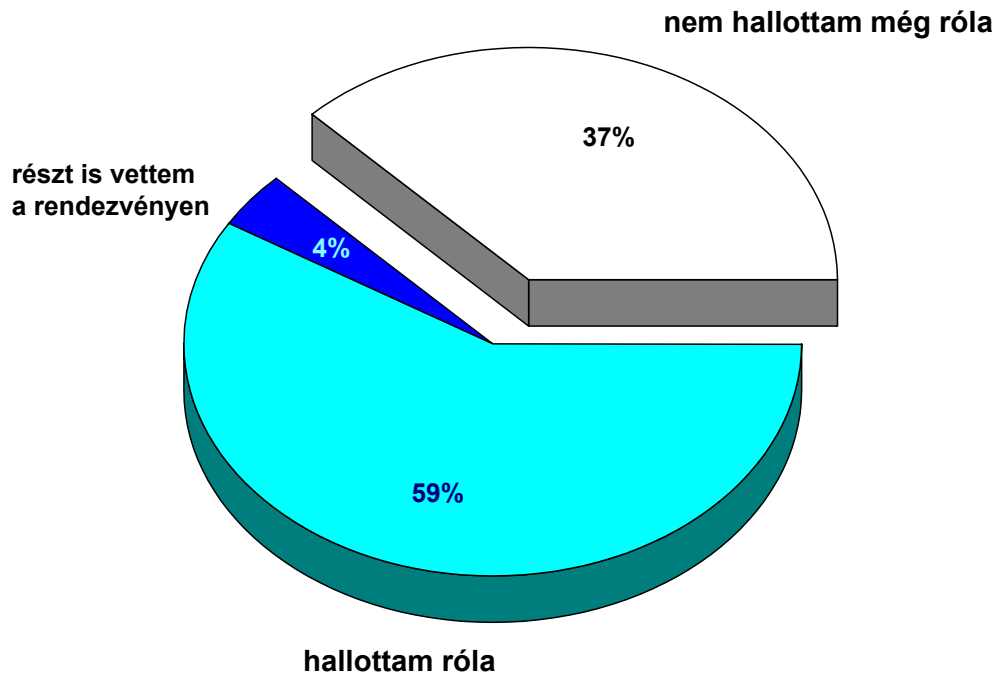
Hallottál-e már a központi térítésmentes felvételi rendezvényekről?

Központi Felvételi Nyílt Nap

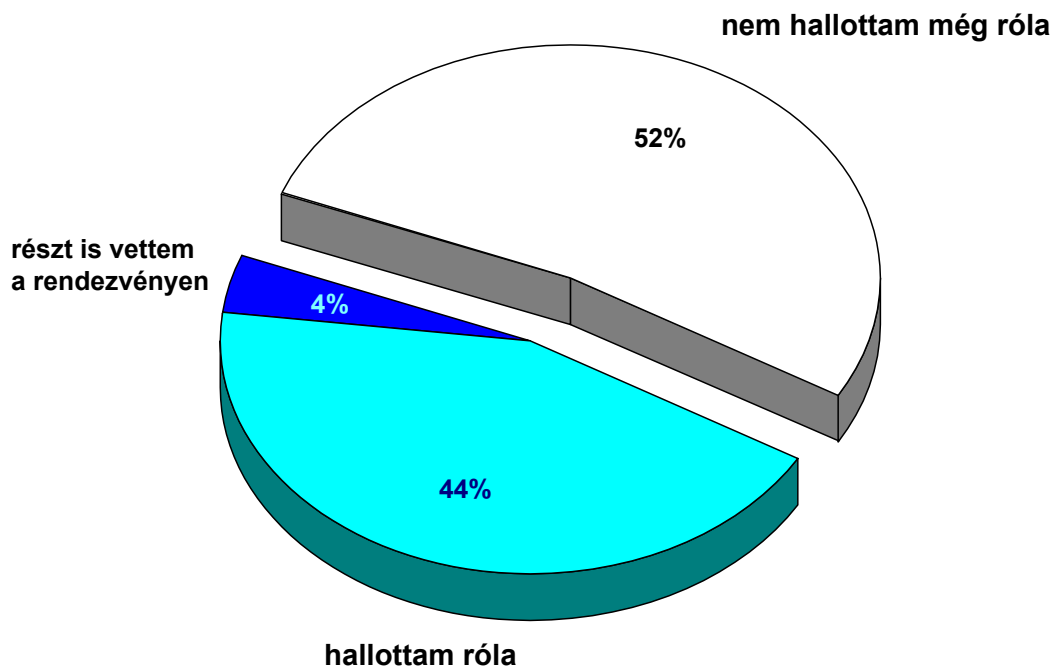
27. ábra

Nyilvános Próbafelvételi Nap

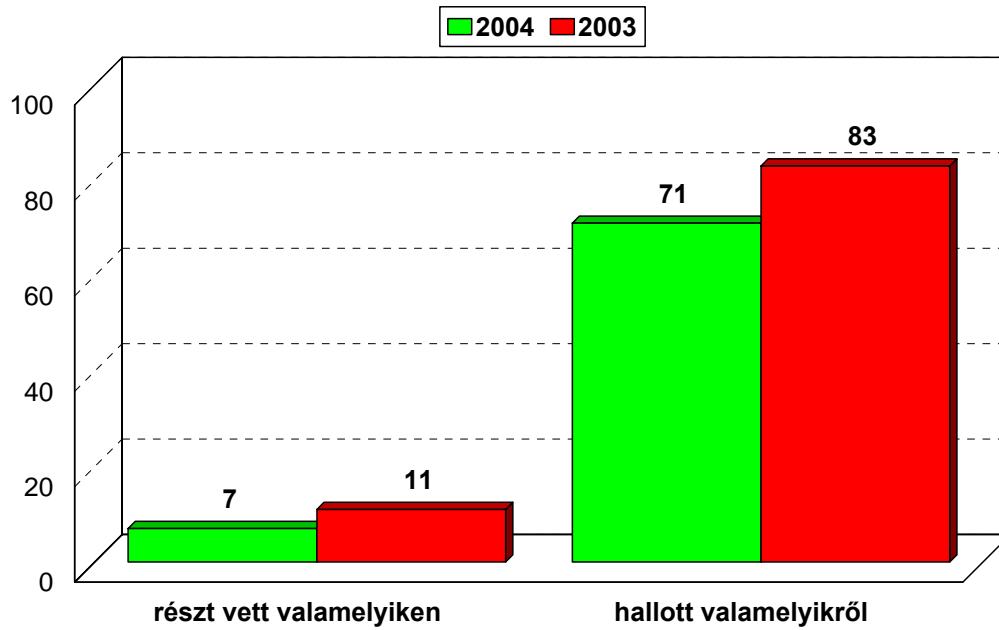
28. ábra

Országos Nyelvvizsga Nyílt Nap

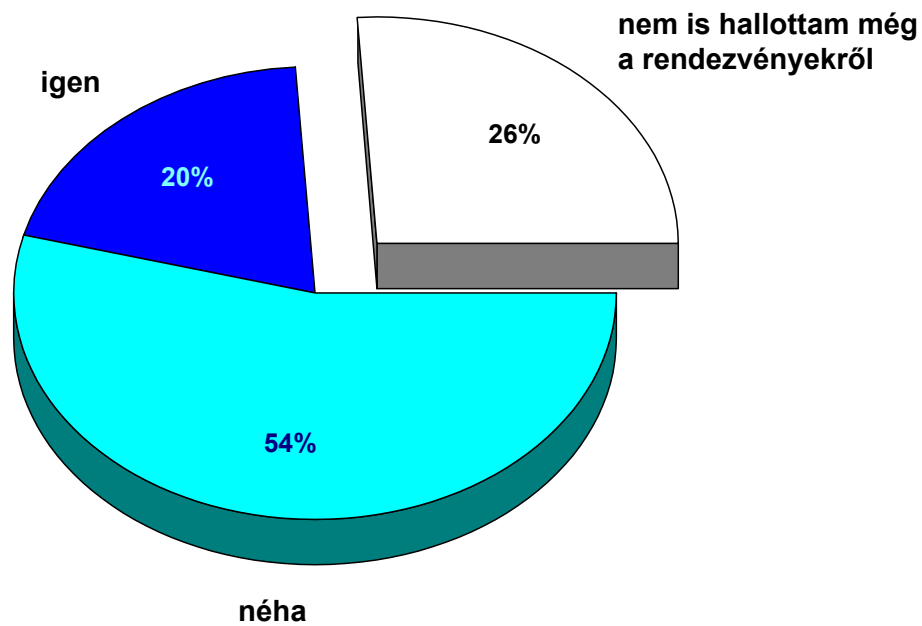
29. ábra

Involváltság a térítésmentes felvételi rendezvényekben évfolyamok szerint

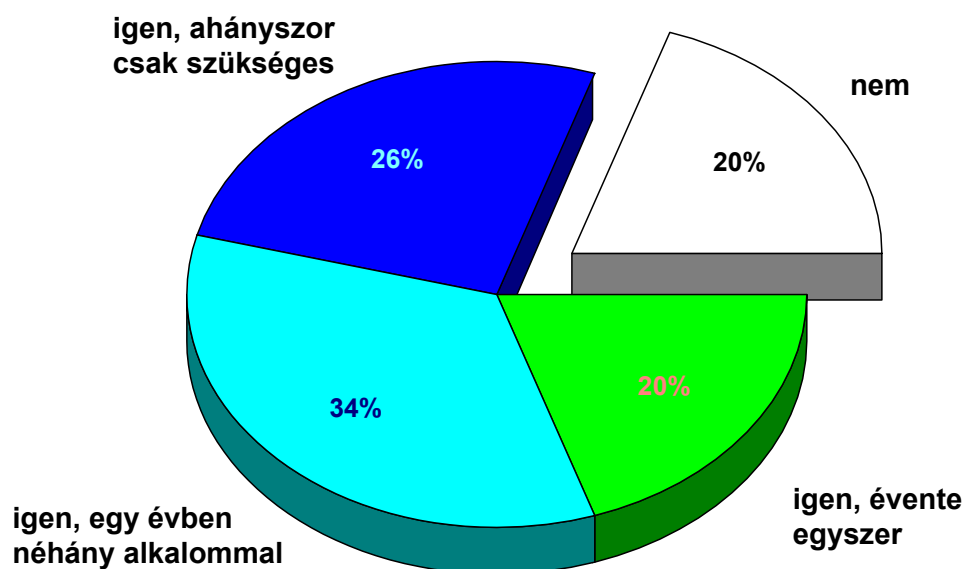
30. ábra

Rendszeresen tájékoztatást kapsz a középiskolában ezekről a térítésmentes központi felvételi rendezvényekről?

31. ábra

Amennyiben nem fővárosi vagy, felutaznál-e Budapestre egy térítésmentes felvételi tájékoztató rendezvény kedvéért?

32. ábra

Nyelvtudás

Rendelkezel-e nyelvvizsgálóval, és ha igen milyen nyelvből, milyen típusúval és milyen fokozatúval?

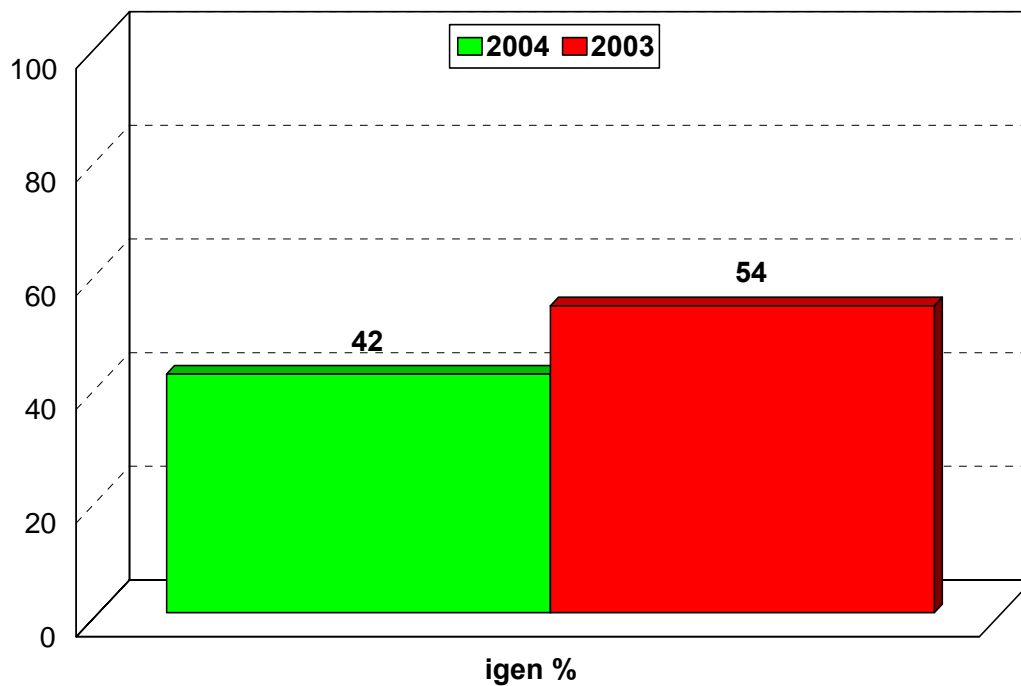
	van%	A típusú			B típusú			C típusú		
		alap	közép	felső	alap	közép	felső	alap	közép	felső
angol	12	5	23	1	2	4	0	6	57	3
német	10	10	18	1	1	5	0	9	49	7
egyéb nyelvek	1	9	21	3	4	5	0	4	29	25

Használható nyelvtudást igazán csak a közép-, illetve felsőfokú nyelvvizsgák jelentenek, amivel a felvételizni szándékozó középiskolások 19 százaléka rendelkezik. A 2003-ban érettségizők körében 25%, a 2004-ben érettségizők körében pedig 10% az arányuk.

A nyelvvizsgával rendelkezők aránya a dél-dunántúli régióban a legmagasabb, és itt a legmagasabb a német nyelvvizsgával rendelkezők aránya is. Ez nemzetiségi hatások érvényesülését jelzi.

A legnagyobb valószínűséggel a bölcsész, illetve az orvosi pályára készülőknek van nyelvvizsgája (25%), a legkisebbel pedig a pedagógusi pályára készülőknek (12%).

Hallottál-e már az Országos Próbanyelvizsga Rendszerről (OPR)?

33. ábra

A legjobb középiskolák a diákok szerint

Véleményed szerint melyik a három legjobb középiskola az országban (természetesen a sajátodon kívül)?

A kérdés kapcsán a kérdőívkitöltők 60%-a nevezett meg legalább egy középiskolát. A kérdőíveken azonban még így is több mint 300 középiskola neve szerepelt. A válaszadók legalább 3 százaléka viszont mindössze 12 középiskolát nevezett meg, és az összes említés 53 százaléka esett a top 12-re. Mindez abból adódik, hogy a legtöbben saját régiójuk legjobb iskoláit említették, ami viszont azt jelzi, hogy kevés az országos híri középiskola.

Top 12	említette %
1. Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	32
2. ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium	17
3. Révai Miklós Gimnázium (Győr)	9
4. Földes Ferenc Gimnázium (Miskolc)	7
5. ELTE Radnóti Miklós Gyakorlóiskola	6
6. Tóth Árpád Gimnázium (Debrecen)	5
7. Pannonhalmi Bencés Gimnázium és Diákotthon	5
8. Szent István Gimnázium (Budapest)	4
9. Leőwey Klára Gimnázium (Pécs)	3
10. Varga Katalin Gimnázium (Szolnok)	3
11. Lovassy László Gimnázium (Veszprém)	3
12. Zrínyi Miklós Gimnázium (Zalaegerszeg)	3